

УДК 316

Пастущин О. - ст. гр. БМ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АЛЬТЕРНАТИВНІ ФОРМИ СІМ'Ї І ШЛЮБУ

Науковий керівник: ст. викладач Сівчук П.І.

Pastushchin O.M.

Ternopil Ivan Pului National Technical University

ALTERNATIVE FORMS OF FAMILY AND MARRIAGE

Supervisio: Peter Sivchuk

Ключові слова: сім'я, шлюб, моногамія.

Key words : family, marriage, monogamy.

Шлюб належить до фундаментальних соціологічних інститутів. Шлюб і сім'я входять до п'ятірки основних цінностей особистості практично у всіх культурах. Незважаючи на існуюче різноманіття типів і форм шлюбу він виконує однакові, дуже важливі для суспільства і особистості функції.

За даними соціологічних досліджень, в більшості країн крім країн ісламського світу, сімейні стосунки приймають все більш незвичайні форми. У погоні за мрією про ідеальний шлюб люди намагаються знайти оптимальну модель сімейного життя, що відповідає як відвічним потребам так і новим тенденціям. Але виникає питання щодо можливості альтернативних форм шлюбу виконувати функції, що покладені на нього особистістю та суспільством.

Протягом кількох останніх десятиліть у західному суспільстві, а від недавнього часу і в Україні, з'явилося і набуло поширення багато альтернативних форм сімейних структур і способів життя.

Є такі види альтернативних шлюбів: незареєстрований шлюб, цивільний шлюб, комуна, серійна моногамія, неповні сім'ї, гомосексуальний шлюб, самотність.

Незареєстровані шлюби. Останнім часом зросла кількість дорослих людей, які живуть разом із особами протилежної статі, не будучи пов'язані з ними сімейними чи шлюбними зв'язками. Майже половина громадян віком від 26 до 36 років деякий час віддає перевагу подібному способу життя. Такий стиль життя не є новим, але раніше траплявся досить рідко. Різке збільшення числа незареєстрованих пар пояснюється тим, що подібна поведінка в останні роки стала соціально прийнятною, а також тим, що підвищився вік вступу у перший шлюб. Незареєстровані шлюби практикуються переважно серед молодих людей які є мешканцями великих міст.

Неповні сім'ї. Найчастіше це сім'ї, які утримують жінки. Зростання кількості таких родин є наслідком зростання кількості розлучень, а також жінок, які народжують дітей поза шлюбом. Якщо у 1940 р. тільки 11 % всіх чорношкірих родин у США "очолювала" жінка-одиначка, то у 1991 р. їх було уже 58 % від загальної кількості. "Матері-одиначки" тепер не піддаються такій обструкції і зневазі, як колись. Такий

стиль життя сьогодні є цілком соціально прийнятним. Більшість жінок, які є самостійні і можуть самі себе матеріально забезпечити, не хочуть ставати у залежність від чоловіків тільки тому, що цього вимагають соціальні традиції нуклеарної сім'ї.

Комуна — це своєрідна форма розширеної сім'ї. Члени комун вважають, що йдучи в комуни, вони втікають від філістерства (святенництва), самотності, матеріалізму і лицемірства суспільства і його сімейної основи. Норми стосунків між членами окремих комун — різні. У багатьох комунах головним завданням вважається виховання дітей батьківським колективом. Є комуни у яких практикується груповий шлюб. Американський соціолог Артур Елліс, який досліджував комуни хіпі наприкінці 60-х рр. XX ст. відзначав, що всі вони є нестабільними.

Гомосексуальні пари. Гомосексуалізм — це надання переваги сексуальному партнерству із особою однієї статі. Згідно оцінок Інституту сексуальних досліджень Альфреда К. Кінсі, 5—6 % дорослого населення США має гомосексуальну орієнтацію. Очевидно таке співвідношення гомо і гетеросексуалів властиве не тільки для США. Останнім часом гомосексуалізм легалізували у більшості країн (найперше це сталося у США, штаті Іллінойс, у 1961 р.; на території колишнього Радянського Союзу, в тому числі й в Україні, де-факто це сталося після розпаду СРСР). У деяких країнах дозволили навіть укладання шлюбу між представниками однієї статі. Дослідження Інституту Альфреда К. Кінсі показують, що лесбійки є більше схильними до тривалих зв'язків, ніж гомосексуалісти-чоловіки. Однак, якщо лесбійки, як і гетеро сексуальні пари, надають великого значення вірності у сексуальних стосунках, то гомосексуалісти-мужчини спокійно ставляться до зв'язків їхніх партнерів "на стороні". Гомосексуальні пари зазвичай приймають такі взірці сімейного життя, які існують серед гетеро сексуальних пар. Для них так само є істотним романтичне кохання, як і практичні аспекти сімейного побуту.

Серійна моногамія. Цей стиль життя передбачає декілька циклів шлюбу і розлучення. Скажімо, акторка Елізабет Тейлор виходила заміж 8 разів. Проте кількість осіб, які ведуть подібний спосіб життя останнім часом зростає і трапляється не лише в середовищі богемі. Це пов'язано, насамперед, із полегшенням процедури розлучення.

Самотність. Самотні люди не становлять монолітної соціальної групи тому, що серед них є і неodrужені, і розлучені, й овдовілі. Самотність — непостійний і неоднозначний статус. Між полюсами вільної і незалежної людини, і людини, яка змагає від самотності є багато різних перехідних форм людей, які свідомо або внаслідок певних обставин залишилися самотніми.

Цивільний. Така форма шлюбу найбільше охороняє права і свободи дітей, але містить величезну кількість заборон для подружжя. Церковний шлюб або вінчання - це особливе християнське таїнство, при якому чоловіки отримують Божу благодать на сімейне щастя, а також на благословення народження і виховання дітей.